

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

44. An sit peccatum mortale invertere ordinem in succurrendo patri, matri,
filio, uxori, avo, & nepoti. Ex p. 5. t. 14. & Misc. 2. r. 93.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

pauperes incertos distribuere, potest iuxta aliquos aliquam sibi pauperi applicare. At dicendum est non posse etiam autoritate Prælati in id commutari, quia nullam eleemofynæ rationem habet, sicut eleemofynam inintactam pœnitentiæ sacramentali nequit pœnitens pauper sibi applicare. Ita Sanchez, & hanc opinionem docet etiam alter Sanchez, Ioannes videlicet in *selectis disp.* 14. num. 18. ubi etiam recte docet, nec posse Confessarium commutare pœnitentiæ erogandi eleemofynas per solam applicationem ad ipsum pœnitentem, tanquam ad pauperem, nam vel potest erogare aliis pauperibus, vel non; si nequaquam valet, immunitis redditur à præcepto, & tunc commutatione opus nullatenus est, sed ad summum declaratione; si verò potest, quamvis interueniente aliqua incommoditate erogare tenetur aliis, nam applicando illam sibi, nihil efficit boni operis, in quod commutari dicatur eleemofyna.

RESOL. XLIV.

An sit peccatum mortale inuertere ordinem in succurrendo patri, matri, filio, uxori, auro & nepoti? Ex parte 5. tractatu 14. & Miscell. 2. Resolutione 93.

Ad hoc dubium ita respondet Hurtadus de Mendoza in 2. 2. disp. 54. sect. 5. §. 57. ubi sic ait. Hic ordo nos obligat sub peccato graui ad subueniendum prius parentibus, quam aliis, non vero patri prius, quam matri inter filios & uxores, nescio sane an iste ordo grauius obliget? inclinor in partem negantem, at filij non possunt postponi fratribus, nisi cum graui peccato in necessitate obligante per se. Pater prius est diligendus, quam auus, & filius quam nepos, quia sunt amanti proximiores. Item auus prius, quam nepos, filius autem prius auro, quia est coniunctior. Ita ille.

2. Non desinam tamen etiam hic adnotare Lorcani in 2. 2. Thom. q. 26. art. 1. num. 4. sic circa præsentem quaestionem asserere. Inquiri solet si sine peccato mortale hunc ordinem, quem statuimus inter cognatos in primo gradu, inuertere? Nonnulli dicunt non esse peccatum mortale, quia omnes istæ coniunctiones, ex quibus oritur obligatio dilectionis, magnæ sunt; & non est tam ingens vnus ad alterum excessus, vt reatum peccati mortalis inducat, si præmittatur. Quod mihi videtur probabile; & quod attinet ad comparationem inter patrem & matrem, & inter uxorem & filios, non dubito sine peccato mortali posse inuerti ordinem, & fortasse absque omni peccato, quamuis laudabilis esset illum seruare. Inter parentes autem, & cæteros, manifestior est excessus debiti; & ideo occurrente necessitate, qua vel ipsi, vel cæteri deserendi essent in temporalibus, vel spiritualibus; non existimarem tatum esse parentes omittere. Sed, vt S. Thom. aduertit. art. 10. & exposuit art. 8. omnes istæ comparationes definiunt quod per se, & considerata solum ratione patris & matris, &c. debetur. Nam ex accidenti potest equilibet istorum bis suum amittere & diminuerè iustitiam, & ingratitudine in alterum, & potest augere beneficium, & obsequium. Singula autem speciatim, & minutatim determinari nequeunt, & prudentis arbitrio remittenda sunt, pensatis his communibus regulis. Ita Lorca ubi supra.

RESOL. XLV.

An si quis habeat patrem diuitem, & filium diuitem, & ipse sit pauper, à quo debeat prius petere alimenta?

Et queritur, quò iure filij, & parentes alimenta præstare teneantur?

Et an ad extremam necessitatem redactis filiis, & parentibus, teneantur potius filij patribus succurrere, quam propriis filiis, & secus extra necessitatem extremam? Ex part. 10. tract. 13. & Misc. 3. Ref. 3.

§. 1. **M**Ordicus à Patre in tali casu alimenta petenda esse, docet nouissimè Franciscus Maria Pratus. obseru. 89. num. 12. adducens præsententia Iacobum de Arena, in l. pen. quæ incipit: Non quemadmodum ff. de liber. agnosc. Bartolum, ibi num. 2. Alexandrum, in leg. In suis, num. 7. ff. de liber. & posth. Io. Fabrum, in §. Ius naturale, num. 3. Insti. de Iur. natur. Ancharanum in cap. Cum haberet, num. 13. de eo, qui dux. in matrim. Castillum ad leges Taur. lege 60. verb. Alimenta, & verb. In casu verb. Item nota. Albertum in d. leg. Non quemadmodum, num. fin. Et rationibus firmatur etiam hæc opinio: Tum quia Pater plus diligit filium, quam ipse Patrem, leg. Isti quidem, ff. de eo quod mei. caus. & leg. fin. Codice de Curator. Furiosorum concordant. adducit. Tum etiam, quia bona Patris quodammodo dicuntur esse filij viuo Patre, non autem è conuerso, leg. Nam & si Parentibus, ff. de inoffic. testam. Ac etiam quia in Patris successione, filius præfertur Auro, lege prima, §. primo, ff. si tabul. testam. nulla extab. Authent. In successione. Codice de suis, & legitimis. Ioannes de Lignan. in tractatu de Amicitia. §. Subuentione paterna, & finali, num. 16. Vide etiam Cordubam in Repert. leg. Si quis à liberis, num. 7. ff. de liberis agnoscen. qui contra Alphonsum de Castro acriter insurgit, & asserit errasse, quia misit manum in messem alienam.

2. Sed ego in eius fauorem, nempe in tali casu alimenta esse petenda à Filio, & non à Patre diuite pondero validam rationem; quia magis tenetur filius succurrere Patri, quam Pater Filio: Vnde pro firmanda hac sententia quaerendum est, quo iure filij, & Parentes alimenta præstare teneantur; & multi iuris canonici periti existimant Parentes teneri præstare alimenta filiis iure naturali, filius vero parentibus non iure natura, sed gentium. Ita docere etiam videtur Bartolus in l. Si quis à liberis, ff. de lib. agnoscen. Probat, quia natura descendit è Parentibus in filios atque adeo propensiore iure naturæ & proximiori debent Patres liberos amare, quam liberi Parentes. Deinde quia belluæ, in quibus totum ius naturæ inest, filios alunt suos non tamen filij Parentes præter vnica Ciconiam, cui id tamquam insigne attribuitur, & ob eam causam pietatis symbolum habetur; dicendum tamen est cum communi Doctorum, & præcipuè Theologorum sententia, Filios eodem iure naturæ teneri de alimentis prouidere parentibus in extrema necessitate, aut quasi extrema constitutis, quo Parentes tenentur prouidere filiis. Primò ex genere correlatiuorum, sunt enim Pater & filius, correlatiua. Vnde quod de vno dicitur, de alio necesse est dicatur. Secundò, quia natura rationalis strictiori vinculo obligat filios erga Parentes, quam Parentes, erga filios, vt docet Thomas 2. 2. quæst. 16. art. 8. ad 3. nam quicquid filius habet, à Patre habet; Pater autem nihil habet à filio, & ideo ratione beneficij accepti tenentur filij parentibus maxime prouidere; quamobrem, licet ius naturæ absolutè magis

Quoad hoc lege doct. Ref. præter. seq. & non pigebit.

N A E
N I A
I V V
T I